KARTA CHARAKTERYSTYKI

(Rozporządzenie REACH (WE) nr 1907/2006 - nr 2020/878)

SEKCJA 1 : IDENTYFIKACJA SUBSTANCJI/MIESZANINY I IDENTYFIKACJA PRZEDSIĘBIORSTWA

1.1. Identyfikator produktu

Nazwa produktu : FORK 10

Kod produktu : 801223.

1.2. Istotne zidentyfikowane zastosowania substancji lub mieszaniny oraz zastosowania odradzane

Olej do amortyzatorów

1.3. Dane dotyczące dostawcy karty charakterystyki

Zarejestrowana nazwa firmy : IPONE.

Adres : La Meunière .13480.CABRIES.FRANCE.

Telefon : 0442940565. Fax : 0442940566.

info@ipone.fr

1.4. Numer telefonu alarmowego : +44 (0) 1235 239 670.

Stowarzyszenie/Organizacja : CARECHEM 24/7 NCEC .

Inne telefony alarmowe

UNITED STATES: 001 866 928 0789 / CANADA: 001 800 579 7421 / MEXICO : +52 55 5004 8763 / MIDDLE EAST - AFRICA : +44 1235 239671

BRAZIL : +55 11 3197 5891 / COLOMBIA : +57 601 508 7337 / ARGENTINA : +54 11 5984 3690 / CHILE : +562 2582 9336

Poland : +48 22 307 3690

24 hours a day, 7 days a week

SEKCJA 2 : IDENTYFIKACJA ZAGROŻEŃ

2.1. Klasyfikacja substancji lub mieszaniny

2.2. Elementy oznakowania

Zgodnie z Rozporządzeniem (WE) nr 1272/2008 ze zmianami.

Dla tej mieszaniny nie są wymagane żadne elementy oznakowania.

2.3. Inne zagrożenia

Mieszanina nie zawiera 'Substancji wzbudzających szczególnie duże obawy' (SVHC))>= 0.1% obecnych na liście opublikowanej przez Europejską Agencję Chemikaliów (ECHA) zgodnie z art. 59 rozporządzenia REACH: http://echa.europa.eu/fr/candidate-list-table

mieszanina nie spełnia kryteriów mieszanin PBT lub vPvB zgodnie z załącznikiem XIII do rozporządzania REACH (WE) nr 1907/2006.

Mieszanina nie zawiera substancji >0.1% odznaczających się właściwościami zaburzającymi funkcjonowanie układu hormonalnego zgodnie z kryteriami Rozporządzenia Delegowanego Komisji (UE) nr 2017/ 2100 lub Rozporządzenia Komisji (UE) 2018/ 605.

SEKCJA 3 : SKŁAD/INFORMACJA O SKŁADNIKACH

3.2. Mieszaniny

Skład :

Identyfikacja	Klasyfikacja (WE) 1272/2008	Uwaga	%
CAS: 74869-22-0 EC: 278-012-2 OLEJE SMAROWE		L	50 <= x % < 100
CAS: 72623-87-1 EC: 276-738-4 REACH: 01-2119474889-13 LUBRICATING OILS (PETROLEUM), C20-50, HYDROTREATED NEUTRAL OIL-BASED		L	10 <= x % < 25
CAS: 64742-54-7 EC: 265-157-1 REACH: 01-2119484627-25 DISTILLATS PARAFFINIQUES LOURDS (PETROLE) HYDROTRAITÉS		L	10 <= x % < 25

Informacja o składnikach :

Uwaga L: Klasyfikacja jako substancja rakotwórcza lub mutagenna nie ma zastosowania, ponieważ substancja zawiera mniej niż 3% ekstraktu dimetylosulfotlenku (DMSO), według pomiaru metodą IP 346.

SEKCJA 4 : ŚRODKI PIERWSZEJ POMOCY

Generalnie, w razie wątpliwości lub jeśli objawy się utrzymują, zawsze należy wezwać lekarza.

NIGDY nie wywoływać wymiotów u nieprzytomnej osoby.

4.1. Opis środków pierwszej pomocy

W wypadku narażenia na inhalację :

Wyprowadzić poszkodowanego na świeże powietrze. Jeżeli objawy nie ustępują, wezwać lekarza.

W wypadku zanieczyszczenia oczu :

Zanieczyszczone oczy przemyć natychmiast dużą ilością wody i zasięgnąć porady lekarza

W wypadku zanieczyszczenia skóry :

Niezwłocznie zdjąć zanieczyszczone ubranie.

Zanieczyszczoną skórę przemyć natychmiast dużą ilością wody z mydłem.

W wypadku połknięcia :

Zasięgnąć porady lekarza - pokazać etykietę.

4.2. Najważniejsze ostre i opóźnione objawy oraz skutki narażenia

Brak dostępnych danych.

4.3. Wskazania dotyczące wszelkiej natychmiastowej pomocy lekarskiej i szczególnego postępowania z poszkodowanym

Brak dostępnych danych.

SEKCJA 5 : POSTĘPOWANIE W PRZYPADKU POŻARU

Produkt nie posiadający właściwości łatwopalnych.

5.1. Środki gaśnicze

Odpowiednie środki gaśnicze

Gaśnica proszkowa, pianowa, śniegowa.

Nieodpowiednie środki gaśnicze

Zwarty strumień wody pod wysokim ciśnieniem.

5.2. Szczególne zagrożenia związane z substancją lub mieszaniną

W wyniku pożaru często powstaje gęsty, czarny dym. Narażenie na działanie produktów rozkładu może być niebezpieczne dla zdrowia.

Nie wdychać dymu.

Mogą powstawać następujące produkty spalania :

- tlenek węgla (CO)
- dwutlenek węgla (CO2)

5.3. Informacje dla straży pożarnej

Brak dostępnych danych.

SEKCJA 6 : POSTĘPOWANIE W PRZYPADKU NIEZAMIERZONEGO UWOLNIENIA DO ŚRODOWISKA

6.1. Indywidualne środki ostrożności, wyposażenie ochronne i procedury w sytuacjach awaryjnych

Zapoznać się ze środkami bezpieczeństwa wymienionymi w punktach 7 i 8.

Rozlany produkt stwarza ryzyko poślizgnięcia.

Dla ratowników

Osoby przeprowadzające interwencję mają być wyposażone w odpowiednie środki ochrony osobistej (patrz sekcja 8).

6.2. Środki ostrożności w zakresie ochrony środowiska

Powstrzymać i zebrać wyciek lub rozlany materiał przy pomocy niepalnego absorbującego materiału jak piasek, ziemia, vermiculit, ziemia okrzemkowa, w beczkach do utylizacji.

Zabezpieczyć materiał przed dostaniem się do ścieków lub dróg wodnych.

6.3. Metody i materiały zapobiegające rozprzestrzenianiu się skażenia i służące do usuwania skażenia

Zaleca się czyszczenie przy pomocy detergentów, nie stosować rozpuszczalników.

6.4. Odniesienia do innych sekcji

Brak dostępnych danych.

SEKCJA 7 : POSTĘPOWANIE Z SUBSTANCJAMI I MIESZANINAMI ORAZ ICH MAGAZYNOWANIE

Zalecenia dotyczące pomieszczeń do magazynowania odnoszą się również do miejsc, w których mieszanina jest używana.

7.1. Środki ostrożności dotyczące bezpiecznego postępowania

Umyć ręce po każdym użyciu.

Nie połykać

Nie wprowadzać do oczu, na skórę lub na odzież.

Zapobieganie pożarom :

Zabezpieczyć przed dostępem nie upoważnionego personelu.

Zastosować środki ostrożności zapobiegające wyładowaniom elektrostatycznym poprzez stosowanie połączeń klejonych i uziemienia.

Nie palić tytoniu

Zalecany sprzęt i sposoby postępowania :

Środki ochrony indywidualnej - patrz sekcja 8.

Należy stosować się do środków ostrożności umieszczonych na etykiecie i przemysłowych przepisów bezpieczeństwa.

Zapewnić odpowiednią wentylację w miejscu pracy.

Zakazany sprzęt i sposoby postępowania :

W pomieszczeniach, w których mieszanina jest używana, nie wolno palić, jeść ani pić.

Nie wdychać dymu/pary/rozpylonej cieczy.

7.2. Warunki bezpiecznego magazynowania, w tym informacje dotyczące wszelkich wzajemnych niezgodności

Przechowywać w temperaturze 5°C do 40°C w suchych i dobrze wentylowanych pomieszczeniach.

Stosować wyłącznie pojemniki, połączenia i przewody rurowe odporne na działanie węglowodorów.

Przechowywanie

Przechowywać poza zasięgiem dzieci.

Pakowanie

Zawsze przechowywać w opakowaniu wykonanym z takiego samego materiału jak oryginalne.

7.3. Szczególne zastosowanie(-a) końcowe

Brak dostępnych danych.

SEKCJA 8 : KONTROLA NARAŻENIA/ŚRODKI OCHRONY INDYWIDUALNEJ

8.1. Parametry dotyczące kontroli

Brak dostępnych danych.

8.2. Kontrola narażenia

Odpowiednie kontrole techniczne

Zapewnić odpowiednią wentylację, uwzględniającą w miarę możliwości wentylatory wyciągowe na stanowiskach pracy oraz odpowiedni system wentylacji ogólnej.

Personel powinien nosić regularnie prane kombinezony robocze.

Środki ochrony indywidualnej, takie jak sprzęt ochrony osobistej

Stosowany sprzęt ochrony osobistej powinien być czysty i utrzymany we właściwym stanie.

Przechowywać sprzęt ochrony osobistej w czystym miejscu, z dala od strefy roboczej.

Przy używaniu nie wolno jeść, pić ani palić. Zdjąć zanieczyszczoną odzież i wyprać ją przed ponownym użyciem. Zapewnić właściwą wentylację, zwłaszcza w zamkniętych pomieszczeniach.

- Ochrona oczu / twarzy

Unikać zanieczyszczania oczu.

Stosować ochronę oczu zaprojektowaną w celu zabezpieczania przed rozpryskiwaniem cieczy.

Przed każdym użyciem należy założyć okulary ochronne zgodne z normą ISO 16321.

- Ochrona dłoni

Używać odpowiednich rękawic ochronnych w razie przedłużającego się lub powtarzającego się kontaktu ze skórą.

Typ zalecanych rękawic :

Grubość rękawicy:	0.38 mm
Czas przebicia :	> 480 mn

- Ochrona ciała.

Personel ma nosić odzież roboczą, regularnie praną.

Po kontakcie z produktem należy umyć wszystkie zanieczyszczone części ciała.

- Ochrona dróg oddechowych

Stosować aparat oddechowy wyłącznie w przypadku kontaktu z aerozolami lub rozpyloną cieczą.

SEKCJA 9 : WŁAŚCIWOŚCI FIZYCZNE I CHEMICZNE

9.1. Informacje na temat podstawowych właściwości fizycznych i chemicznych

Stan skupienia

Stan fizyczny :	płyn nielepki

Kolor

Nieokreślone

Zapach

Próg zapachu :	nie określona.

Temperatura topnienia.

Temperatura topnienia/Zakres temperatur topnienia :	nie dotyczy.

Temperatura zamarzania.

Temperatura krzepnięcia/zakres krzepnięcia :	nie określona.

Temperatura wrzenia lub początkowa temperatura wrzenia i zakres temperatur wrzenia

Temperatura wrzenia/Zakres temperatur wrzenia :	nie dotyczy.

Palność materiałów

Zapłon (ciało stałe, gaz) :	nie określona.

Dolna i górna granica wybuchowości

Niebezpieczeństwo wybuchu, dolna granica wybuchu (%) :	nie określona.
Niebezpieczeństwo wybuchu, górna granica wybuchu (%) :	nie określona.

Temperatura zapłonu

Temperatura zapłonu :	232.00 °C.

Temperatura samozapłonu

Temperatura samozapłonu :	nie dotyczy.

Temperatura rozkładu

Temperatura rozkładu/Zakres temperatur rozkładu :	nie dotyczy.

pH

PH w roztworze wodnym :	nie określona.
pH :	nie dotyczy.

Lepkość kinematyczna

Lepkość :	35.9 mm2/s ŕ 40°C

Rozpuszczalność

Rozpuszczalność w wodzie :	nierozpuszczalny.
Rozpuszczalność w tłuszczach :	nie określona.

Współczynnik podziału n-oktanol/woda (wartość współczynnika log)

Stała podziału: n-oktanol/woda :	nie określona.

Prężność pary

Ciśnienie pary (50°C) :	nie wyszczególniona.

Gęstość lub gęstość względna

Gęstość :	<1

Względna gęstość pary

Gęstość pary :	nie określona.

Charakterystyka cząsteczek

Mieszanina nie zawiera nanomateriału.

9.2. Inne informacje

Brak dostępnych danych.

9.2.1. Informacje dotyczące klas zagrożenia fizycznego

Brak dostępnych danych.

9.2.2. Inne właściwości bezpieczeństwa

Brak dostępnych danych.

SEKCJA 10 : STABILNOŚĆ I REAKTYWNOŚĆ

10.1. Reaktywność

Brak dostępnych danych.

10.2. Stabilność chemiczna

Ta mieszanina jest trwała w warunkach przechowywania jej i postępowania z nią zalecanych w sekcji 7.

10.3. Możliwość występowania niebezpiecznych reakcji

Brak dostępnych danych.

10.4. Warunki, których należy unikać

Przechowywać z dala od źródeł ciepła i zapłonu. Nie palić tytoniu.

Zastosować środki ostrożności zapobiegające wyładowaniom elektrostatycznym

10.5. Materiały niezgodne

Silne utleniacze

Kwasy

10.6. Niebezpieczne produkty rozkładu

W wyniku rozkładu temicznego mogą się uwalniać/tworzyć następujące produkty :

- tlenek węgla (CO)
- dwutlenek węgla (CO2)

SEKCJA 11 : INFORMACJE TOKSYKOLOGICZNE

11.1. Informacje na temat klas zagrożenia zdefiniowanych w rozporządzeniu (WE) nr 1272/2008

11.1.1. Substancje

a) Toksyczność ostra :

Brak dostępnych danych.

b) Działanie żrące/drażniące na skórę :

Brak dostępnych danych.

c) Poważne uszkodzenie oczu/działanie drażniące na oczy :

Brak dostępnych danych.

d) Działanie uczulające na drogi oddechowe lub na skórę :

Brak dostępnych danych.

e) Działanie mutagenne na komórki rozrodcze :

Brak dostępnych danych.

f) Rakotwórczość :

Brak dostępnych danych.

g) Toksyczność dla układu rozrodczego :

Brak dostępnych danych.

h) Działanie toksyczne na narządy docelowe - narażenie jednorazowe :

Brak dostępnych danych.

i) Działanie toksyczne na narządy docelowe - narażenie powtarzane :

Brak dostępnych danych.

j) Zagrożenie spowodowane aspiracją :

Brak dostępnych danych.

11.1.2. Mieszanina

11.1.2.1 Informacje o klasach zagrożeń

a) Toksyczność ostra :

Droga pokarmowa :	Brak dostępnych danych.
Po naniesieniu na skórę :	Brak dostępnych danych.

Przez drogi oddechowe (pył/mgła) : Brak dostępnych danych.

b) Działanie żrące/drażniące na skórę :

W przypadku powtarzalnego lub przedłużonego kontaktu z preparatem, może występować utrata naturalnego tłuszczu ze skóry prowadząca do niealergicznego zapalenia skóry i absorpcji przez skórę.

c) Poważne uszkodzenie oczu/działanie drażniące na oczy :

Wykazuje nieznaczne działanie drażniące na oczy

d) Działanie uczulające na drogi oddechowe lub na skórę :

Brak dostępnych danych.

e) Działanie mutagenne na komórki rozrodcze :

Brak dostępnych danych.

f) Rakotwórczość :

Brak dostępnych danych.

g) Toksyczność dla układu rozrodczego :

Brak dostępnych danych.

h) Działanie toksyczne na narządy docelowe - narażenie jednorazowe :

Brak dostępnych danych.

i) Działanie toksyczne na narządy docelowe - narażenie powtarzane :

Brak dostępnych danych.

j) Zagrożenie spowodowane aspiracją :

Wdychanie oparów może powodować podrażnienie układu oddechowego u bardzo wrażliwych osób.

Może powodować uszkodzenie płuc w przypadku połknięcia.

11.1.2.2 Inne informacje

11.2. Informacje o innych zagrożeniach

Właściwości zaburzające funkcjonowanie układu hormonalnego

Mieszanina nie zawiera żadnych substancji ocenianych jako zaburzające gospodarkę hormonalną i wywołujące niekorzystne skutki zdrowotne.

SEKCJA 12 : INFORMACJE EKOLOGICZNE

12.1. Toksyczność

12.1.1. Substancje

LUBRICATING OILS (PETROLEUM), C20-50, HYDROTREATED NEUTRAL OIL-BASED (CAS: 72623-87-1)

Toksyczność dla ryb :	LC50 > 100 mg/l Czas narażenia : 96 h OECD Guideline 203 (Fish, Acute Toxicity Test)
Toksyczność dla skorupiaków :	EC50 > 10000 mg/l Czas narażenia : 48 h OECD Guideline 202 (Daphnia sp. Acute Immobilisation Test)
	NOEC = 10 mg/l Czas narażenia : 21 days OECD Guideline 211 (Daphnia magna Reproduction Test)
Toksyczność dla glonów :	ECr50 >= 100 mg/l Czas narażenia : 72 h OECD Guideline 201 (Alga, Growth Inhibition Test)

12.1.2. Mieszaniny

Brak informacji o toksyczności dla środowiska wodnego na temat tej mieszaniny.

12.2. Trwałość i zdolność do rozkładu

12.2.1. Substancje

DISTILLATS PARAFFINIQUES LOURDS (PETROLE) HYDROTRAITÉS (CAS: 64742-54-7)

Biodegradacja :	Brak danych dotyczących podatności na rozkład, substancja jest uznana za nie ulegającą szybkiemu rozkładowi.

LUBRICATING OILS (PETROLEUM), C20-50, HYDROTREATED NEUTRAL OIL-BASED (CAS: 72623-87-1)

Biodegradacja : Nie ulega szybkiej degradacji.

12.3. Zdolność do bioakumulacji

Brak dostępnych danych.

12.4. Mobilność w glebie

Nie wykazuje znacznej mobilności w glebie.

Produkt nie jest rozpuszczalny w wodzie i gromadzi się na jej powierzchni.

12.5. Wyniki oceny właściwości PBT i vPvB

Brak dostępnych danych.

12.6. Właściwości zaburzające funkcjonowanie układu hormonalnego

Mieszanina nie zawiera żadnych substancji ocenianych jako zaburzające gospodarkę hormonalną i wywołujące niekorzystne skutki dla środowiska.

12.7. Inne szkodliwe skutki działania

Nie usuwac do srodowiska naturalnego, kanalizacji lub wód powierzchniowych.

SEKCJA 13 : POSTĘPOWANIE Z ODPADAMI

Właściwe zarządzanie odpadami mieszaniny i/lub pojemnika powinno być określone zgodnie z postanowieniami dyrektywy 2008/98/WE.

13.1. Metody unieszkodliwiania odpadów

Nie wylewać do kanalizacji i dróg wodnych.

Odpady :

Zarządzanie odpadami powinno się odbywać bez stwarzania zagrożenia dla zdrowia ludzi oraz bez stwarzania zagrożenia dla środowiska, w szczególności dla wody, powietrza, gleby, fauny oraz flory.

Poddać odzyskowi lub unieszkodliwieniu zgodnie z obowiązującymi przepisami przez koncesjonowaną firmę, zajmującą się przetwarzaniem odpadów.

Nie zanieczyszczać gleby lub wody odpadami, nie unieszkodliwiać ich w środowisku.

Brudne opakowania :

Opróżnić całkowicie pojemnik. Zachować etykietę(y) na pojemniku.

Przekazać do koncesjonowanej firmy zajmującej się przetwarzaniem odpadów.

SEKCJA 14 : INFORMACJE DOTYCZĄCE TRANSPORTU

Wyłączone z klasyfikacji transportowej i oznakowania.

14.1. Numer UN lub numer identyfikacyjny ID

-

14.2. Prawidłowa nazwa przewozowa UN

-

14.3. Klasa(-y) zagrożenia w transporcie

-

14.4. Grupa pakowania

-

14.5. Zagrożenia dla środowiska

-

14.6. Szczególne środki ostrożności dla użytkowników

-

14.7. Transport morski luzem zgodnie z instrumentami IMO

-

SEKCJA 15: INFORMACJE DOTYCZĄCE PRZEPISÓW PRAWNYCH

15.1. Przepisy prawne dotyczące bezpieczeństwa, zdrowia i ochrony środowiska specyficzne dla substancji lub mieszaniny

Informacje dotyczące klasyfikacji i etykietowania znajdujące się w punkcie 2:

Uwzględniono następujące przepisy:

- Rozporządzenie (WE) nr 1272/2008 zmienione rozporządzeniem (WE) nr 2023/707
- Rozporządzenie (WE) nr 1272/2008 zmienione rozporządzeniem (WE) nr 2024/2564. (ATP 22)

Informacje dotyczące opakowania:

Brak dostępnych danych.

Szczególne postanowienia :

Brak dostępnych danych.

Ograniczenia zastosowane na mocy tytułu VIII rozporządzenia (WE) nr 1907/2006 REACH:

Mieszanina nie zawiera żadnej substancji podlegającej ograniczeniom zgodnie z załącznikiem XVII do rozporządzeniem (WE) nr 1907/2006 (REACH): https://echa.europa.eu/substances-restricted-under-reach.

Zezwolenia uzgodnione na mocy tytułu VII rozporządzenia (WE) nr 1907/2006 REACH:

Mieszanina nie zawiera żadnej substancji podlegającej autoryzacji zgodnie z załącznikiem XIV rozporządzenia REACH (WE) nr 1907/2006: https://echa.europa.eu/fr/authorisation-list.

Substancje zubożające warstwę ozonową (Rozporządzenie (WE) nr 2024/590).

Ta mieszanina nie zawiera substancji stwarzającej zagrożenie dla warstwy ozonowej.

Trwałe zanieczyszczenia organiczne (POP) (Rozporządzenie (UE) 2019/1021):

Mieszanina nie zawiera trwałego zanieczyszczenia organicznego.

Rozporządzenie PIC (UE) nr 649/2012 dotyczące eksportu i importu niebezpiecznych chemikaliów (Konwencja z Rotterdamu):

Mieszanina nie podlega procedurze wcześniejszego uzyskania zgody (PIC).

Prekursory materiałów wybuchowych:

Mieszanina nie zawiera żadnej substancji podlegającej rozporządzeniu (UE) 2019/1148 w sprawie wprowadzania do obrotu i stosowania prekursorów materiałów wybuchowych.

15.2. Ocena bezpieczeństwa chemicznego

Produkt nie jest sklasyfikowany jako niebezpieczny. Scenariusze narażenia nie są wymagane

SEKCJA 16 : INNE INFORMACJE

Ponieważ warunki pracy u użytkownika nie są nam znane, informacje umieszczone w tej karcie charakterystyki produktu oparte są na naszej obecnej wiedzy i przepisach narodowych i wspólnoty europejskiej.

Mieszanina nie powinna być używana do innych zastosowań niż wymienione w rubryce 1 bez uprzedniego otrzymania pisemnych instrukcji dotyczących obchodzenia się z nią.

Użytkownik zawsze ponosi odpowiedzialność za podjęcie niezbędnych środków aby spełniać wymagania prawne.

Informacje podane w niniejszej karcie charakterystyki powinny być traktowane jako opis wymogów bezpieczeństwa związanych z tą mieszaniną, a nie jako gwarancja jej właściwości.

Skróty i akronimy :

LC50 : Stężenie badanej substancji powodujące 50% śmiertelność w danym okresie.

EC50 : Efektywne stężenie substancji powodujące reakcję na poziomie 50% maksymalnej wartości.

ECr50 : Skuteczne stężenie substancji powodujące 50% zmniejszenie tempa wzrostu.

NOEC : Stężenie bez zaobserwowanego efektu.

REACH : Rejestracja, ocena, autoryzacja i Ograniczenie substancji chemicznych

ADR : Umowa dotycząca międzynarodowego drogowego przewozu towarów niebezpiecznych.

IATA : Międzynarodowe Stowarzyszenie Przewoźników Lotniczych.

IMDG : Międzynarodowy Kodeks Ładunków Niebezpiecznych.

ICAO : Międzynarodowa Organizacja Lotnictwa Cywilnego.

PBT: Substancja trwała, wykazująca zdolność do bioakumulacji i toksyczna.

PIC: Wcześniejsze uzyskanie zgody.

POP: Trwały zanieczyszczacz organiczny.

RID : Przepisy dotyczące międzynarodowego transportu kolejowego towarów niebezpiecznych.

SVHC : Substancje wzbudzające szczególnie duże obawy.

WGK : Kategoria zagrożenia dla wody.